

אחרי חי"ז שיחה ב'

בסיום מסכת יומא מדובר בב' אופני טהרה: (א) ע"י טבילה – תשובה מיראה. (ב): ע"י הזאה - תשובה מאהבה, בחי' "זדונות נעשו לו כזכיות". הרואה קרי ביו"כ, שהו"ע שבא מלמעלה, כדי שעל ידי זה ידאג כל השנה כולה – עבודת התשובה, ויהי' הוספה ברוחניות וגם בגשמיות.

איתא בסיום מסכת יומא: "הרואה קרי ביום הכיפורים ידאג כל השנה כולה ואם עלתה לו שנה כו' מפיש חיי סגי ומסגי".

צריך להבין מדוע סיום מסכת יומא, שענינה תשובה, הוא בענין הפכי? ואיך שייך שעל ידי דבר בלתי רצוי יהי' "מפיש חיי"? ועל דרך זה צריך להבין איך שייך ש"זדונות נעשים לו כזכיות"?

ויובן בהקדים המשנה בסיום יומא: "אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר כו' וזרקתי כו' מקוה ישראל ה'". שמדובר על ב' אופני טהרה: (א) טהרה על ידי טבילה (ב) וטהרה על ידי הזאה, שהם ב' אופני תשובה: (א) תשובה מיראה – ללא שלימות הכוונה על דרך טבילה שאינה צריכה כוונה (ב) ותשובה מאהבה – שלימות הכוונה על דרך הזאה שצריכה כוונה.

והנה, גם בתשובה מאהבה גופא ישנם כמה מדריגות: (א) נעקר עונו מתחילה (ב) וזדונות נעשו לו כזכיות.

ובתניא נתבאר שזדונות נעשו לו כזכיות "הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו".

והביאור ע"ד ההלכה: ישנם מכשירי מצוה שנעשים מצוה, על דרך חינוך הבן לתלמוד תורה שהיא מצוה מן התורה.

ועל פי זה יובן בענין הרואה קרי ביום הכיפורים, שהוא ענין שבא מלמעלה, כדי שעל ידי זה ידאג כל השנה כולה – עבודת התשובה, שעל ידי זה נעשה הוספה ברוחניות וגם בגשמיות.